
ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

Egészségügyi Világnap, 2007	117
Tuberkulózis járvány Angliában	118
Tájékoztatás szakmai rendezvényről	120
Fertőző betegségek adatai	120

EGÉSZSÉGÜGYI VILÁGNAP 2007. ÁPRILIS 7.

NEMZETKÖZI EGÉSZSÉGÜGYI BIZTONSÁG
"AZ EGÉSZSÉGÜGYBE TÖRTÉNŐ BEFEKTETÉS
A BIZTONSÁGOSABB JÖVŐ ÉPÍTÉSE"

Az Egészségügyi Világszervezet kezdeményezésére minden évben április 7-én tartják az egészség világnapját.

Ennek 2007-ben a fő üzenetei:

- **Az egészséget fenyegető veszélyek nem ismernek határokat.**
- **A megfelelő egészség biztonsághoz, a nem megfelelő biztonság gyenge egészséghez vezet.**
- **A megfelelő felkészültség és a gyors reagáló készség elősegíti a nemzetközi egészségügyi biztonságot.**
- **Az Egészségügyi Világszervezetnek az a törekvése, hogy még biztonságosabbá tegye a világot.**

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

TUBERKULÓZIS JÁRVÁNY ANGLIÁBAN

Az angliai Észak-Sommersetben, 2005 szeptemberében négy tuberkulózis megbetegedésről derült ki, hogy azok egy tengerparti kisváros egy meghatározott ivójához kapcsolódnak. Az ivó működését akkor felfüggesztették és azóta is zárva tart. Több szervezet által delegált szakemberek részvételével összehívtak egy járvány-felügyeleti csoportot, és egy sajtóközleményt tettek közzé, melyben felhívták a betegekkel kapcsolatba került személyek figyelmét az esetek halmozódására. Arra ösztönözték őket, hogy jelentkezzenek szűrésre. A következő évben további három esetet derítettek fel, melyek ugyancsak ezzel a járvánnyal álltak kapcsolatban.

Az **első megbetegedést** 2002-ben diagnosztizálták. Azt tapasztalták, hogy a tuberkulózisban szenvedő beteg nem szedte az előírásoknak megfelelően a kezelésre javasolt gyógyszereket. A **második esetet** 2004 márciusában jelentették, amely az elsőhöz úgy kapcsolódott, hogy a második beteg az első eset által látogatott ivóban állt alkalmazásban. A két beteg körül végzett szokásos környezeti felderítés során nem derül fény további megbetegedésekre.

A **harmadik eset** 2005 augusztusában került bejelentésre. A beteg ugyanannak az ivónak a törzsvendége volt, amellyel az első két eset volt összefüggésbe hozható. A járványügyi vizsgálatnak ezen a pontján összehívták a járvány-felügyeleti csoportot és közegészségügyi-járványügyi intézkedéseket léptettek életbe. 2005 szeptemberében egy **további beteget** azonosítottak, aki szintén az ivó rendszeres látogatói közé tartozott.

2005 decemberében – visszamenőleg áttekintve a járvány 2004 márciusában történt felismerését megelőzően érkezett bejelentéseket – további két beteget derítettek fel, akik szintén kapcsolatban lehettek az adott járvánnyal. Az ezen betegektől korábban vett mintákból izolált mycobacterium törzsek molekuláris biológiai vizsgálata alapján próbálták megerősíteni vagy megcáfolni e betegek járvánnyal való kapcsolatát. Ezen módszer segítségével az utólag megvizsgált két beteg **egyikét** a járványhoz tartozónak minősítették. Ezt a beteget 2003 februárjában diagnosztizálták, de ekkor ő tagadta azt, hogy gyakran látogat helyi ivókat. A beteg időközben alkohol okozta betegségben meghalt.

2006 májusában bejelentés érkezett egy **újabb beteg** haláláról, melyet elsődlegesen tüdő-tuberkulózis, másodlagosan alkoholos máj-cirrhosis okozott. A beteg 2005-ben egy, a kérdéses ivó felett lévő, többek által közösen bérelt lakásban lakott, és a boncanyagából izolált mycobacterium-törzs molekuláris biológiai vizsgálata azt mutatta, hogy a törzs elkülöníthetetlenül azonos a járványhoz tartozó többi beteg törzsével.

2006 szeptemberében egy, a járványhoz tartozó betegekkel kapcsolatban lévő, de szűrésre nem jelentkezett személy alkohol okozta betegség következtében meghalt. A kórboncolás során vett mintából izolált törzs

molekuláris biológiai vizsgálata azt mutatta, hogy **ez a személy is** a kérdéses járványhoz tartozó beteg volt.

A járvány felderítésének ezen a pontján újra összehívták a járvány-felügyeleti csoportot, mely összegezte az eddig felderített információkat. Mind a **hét beteg** (egyikük nő) **50-65 éves, fehérbőrű (az europid rasszba tartozó) helyi lakos** volt, és **tüdő-tuberkulózisban szenvedett**. Legalább ötven közülük krónikus alkoholisták voltak, és legalább két beteg esetében probléma volt a gyógyszerek előírás szerinti szedésével. Hárman már meghaltak: ketten alkohol okozta betegség következtében, a harmadiknak elsődlegesen a tüdő-tuberkulózis okozta a halálát.

A járvány-felderítő csoport ismételt tanácskozását/összehívását követően, 2006 szeptemberében a tuberkulózis tüneteit ismertető **posztereket és szórólapokat** készítettek, melyeket ivókban, alkohol-árusító helyeken és olyan nyilvántartott otthonokban helyeztek el, ahol többen, együttesen bérelnek lakást (és amelyeket a járványhoz tartozó betegek azonosítatlan kontaktjai is látogathatnak), továbbá olyan, nem az egészségügy területén működő szervezeteknél, melyek rendszeres kapcsolatban áll(hat)nak a kockázati csoporttal. A háziorvosokat, körzeti nővéreket és a baleseti és sürgősségi szolgálatok személyzetét **tájékoztatták** a járványról és általában a tuberkulózisról. **Sajtóközleményt** adtak ki, a média útján felhívva figyelmet a tbc jeleire és tüneteire. Minden ismert kontakt személynek újabb **szűrésre hívó levelet** küldtek, mivel közülük sokan nem jelentek meg a korábbi hívásra. **Helyi protokollt** szerkesztettek, fokozandó a surveillance tevékenységet és követendő az újonnan jelentett tuberkulózis eseteket, melyek kapcsolatban lehetnek a járvánnyal.

Ennek a, hét tuberkulózis megbetegedésből álló járványnak az esetei közül hatot **molekuláris biológiai vizsgálattal igazoltan** a járvány-törzsszel megegyező **mycobacterium** okozott. A gyógyszerek nem előírás szerinti szedéséből, az alapos anamnézis-felvétel nehézségeiből, a szoros kontaktok szűrés céljából történő körültekintő azonosításából és felkutatásából adódó problémákat tovább fokozta az, hogy a betegek többsége krónikus alkoholizmusban szenvedett. Mindezek ismételten ugyanazokra a végkövetkeztetésekre vetettek, melyekkel az ivók és szociális klubok környezetében korábban előfordult járványokat feltáró vizsgálatok zárultak.

További megbetegedésekre az összefoglaló megjelenéséig nem derült fény, de **nem zárható ki, hogy a jövőben a járványhoz tartozó újabb eseteket derítsenek fel**. A mycobacterium-törzsek molekuláris vizsgálata igen hasznosnak bizonyult az esetek közötti kapcsolat felderítésében, és bizonyítékot szolgáltatott annak eldöntésére (kizárására vagy megerősítésére), hogy az esetek járvánnyal kapcsolatban állnak-e vagy sem.

Forrás: <http://www.eurosurveillance.org/ew/2007/070322.asp#3>

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI RENDEZVÉNYRŐL

Az Országos Epidemiológiai Központ

2007. április 25-én (szerda) 10 órakor

DDD munkaértekezletet tart

A fertőtlenítés-sterilizálás és

az egészségügyi kártevők elleni védekezés aktuális kérdései címmel.

Helye: OTH „A” épület Nagytanterem

Budapest, IX., Gyáli út 2.

Vezeti: dr. Melles Márta főigazgató főorvos

ELŐADÁSOK

1. Dr. Milassin Márta osztályvezető: **Az ÁNTSZ fertőtlenítéssel, valamint a sterilizálás ellenőrzésével kapcsolatos 2006. évi tevékenységének és alapfeladatainak áttekintése**
2. Dr. Szlobodnyik Judit osztályvezető: **Az ÁNTSZ egészségügyi kártevők elleni védekezésre vonatkozó 2006. évi tevékenységének és alapfeladatainak áttekintése**
3. Zöldi Viktor biológus: **Hagyományos módszerek és új lehetőségek a kullancsok elleni védekezésben**
4. Auer Ildikó biológus: **ETO gázsterilizálás követelményei napjainkban**
5. Polgár Petra termékspecialista (3M Hungária Kft.): **A biztonságos etilén-oxidos gázsterilizálás**

Hozzászólás, vita

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A 2007. március 26. és április 1. közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális fertőző betegségek** közül a **salmonellosisok** száma az előző hetinek a másfélszeresére emelkedett, és így elérte a március előtti heteket jellemző szintet, azonban a bejelentések száma 20%-kal volt kisebb, mint a 2001-2005. évek 13. hetéhez tartozó középérték. A **campylobacteriosis** esetek száma nem változott lényegesen az elmúlt hetihez viszonyítva, de kismértékben meghaladta a – betegség bejelentendővé válása óta elmúlt időszakban mélypontnak számító – 2006. év azonos hetében regisztráltat. Az **enteritis infectiosa** bejelentések száma alig változott a 12. heti esetszámhoz és a megelőző öt év azonos hetét jellemző mediánhoz viszonyítva.

A héten hat közösségi és két területi **gastroenteritis járványról** érkezett jelentés, közülük négy kezdődött a 13. héten. Három járványban kóroki tényezőként

calicivírust azonosítottak, a további öt járványban az etiológia jelenleg még ismeretlen. Tömeges mérete miatt két területi járvány érdemes kiemelésre:

A Tolna megyei **Bogyiszlón** (lakosságszám 2 365 fő) 2007. március 22. óta **44 főnél** jelentkezett lázmentes gastroenteritis. A megbetegedések az óvodások körében kezdődtek, majd a járvány kiszélesedett. A laboratóriumi vizsgálatok megkezdődtek.

Komlón (Baranya megye), egy **általános iskolában** (583 fő exponált) 2007. március 30. óta **56 főnél** jelentkeztek lázzal járó gastroenteritis tünetek. Két beteg kórházi ellátásra szorult. A kórokozó kimutatására irányuló székletvizsgálatok folyamatban vannak.

A **vírushepatitisek** az előző hetihez és a korábbi évek azonos időszakában regisztrálthoz hasonló számban fordultak elő.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** bejelentések száma mérsékelten emelkedett a 12. héthez viszonyítva, az esetszám meghaladta a 2001-2005. évek 13. hetét jellemző medián három és félszeresét. A területi incidencia Budapesten valamint Heves, Fejér és Győr-Moson-Sopron megyében volt a legmagasabb. Az elmúlt hetihez képest alig változott a **varicella** bejelentések száma, a betegség járványügyi helyzete kedvezőtlenebb volt, mint a korábbi évek azonos hetében. A bányahimlő megbetegedések 100 000 lakosra számított gyakorisága Békés megyében volt legmagasabb, az országos átlag több mint kétszerese. A 13. héten **morbilli** és **rubeola** megbetegedést nem jelentettek. Egy **pertussis** és két **mumpsz** gyanú került a nyilvántartásba.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül hét **gennyes meningitis (P.aeruginosa, P.mirabilis, S.pneumoniae, S.agalactiae – 1-1 eset)**, két **meningitis serosa** és négy **encephalitis infectiosa** megbetegedés került a nyilvántartásba.

A héten egy budapesti lakos **trichinellosis** megbetegedését jelentették. A betegség gyanúját a március 13-i kórházi felvételkor már három hete fennálló klinikai tünetek (láznélküli izzadás, végtagfájdalmak, hányinger, homályos látás, fejfájás, bőrkiütések) mellett a vérképben észlelt eosinophilia, valamint az anamnesztikus adat vetette fel, hogy a beteg a lappangási időben (február 10-11.) vad-disznóhúsból készített füstölt kolbászt fogyasztott a romániai Zilahon. A diagnózist megerősítő laboratóriumi vizsgálatok megkezdődtek.

A betegtől kapott információk szerint Romániában, a zilahi vadásztársaság által készített vaddisznókolbászból egy Pest megyei magyar állampolgár is fogyasztott. E második beteg elmondása szerint február 2-án evett a kolbászból, és az egyszeri hasmenést követő kb. négy hét múlva influenzaszerű tünetei jelentkeztek magas lázzal. E betegnél a trichinellosis dianózisát a laboratóriumi vizsgálat már megerősítette, az eset bejelentése folyamatban van.

A betegetől kapott információk szerint ők a vaddisznókolbászból nem hoztak haza kóstolót, tudomásuk szerint Zilahon a kolbászból fogyasztó 31 személy mindegyike megbetegedett, egyikük állapota kórházi ápolást igényelt. A román hatóságok a kolbászt zárolták, az általuk végzett laboratóriumi vizsgálat az élelmiszer Trichinella-szennyezettségét igazolta.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

13/2007.sz.heti jelentés (weekly report)

(2007.03.26 – 2007.04.01.)

Betegség Disease	a 13. héten (week)			az 1 – 13. héten (week)		
	2007.03.26- 2007.04.01.	2006.03.27- 2006.04.02.	Medián 2001- 2005	2007.	2006.	Medián 2001- 2005
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Botulizmus	-	•	•	4	•	•
Salmonellosis	60	61	74	833	976	981
Dysenteria	1	1	3	16	17	42
Dyspepsia coli	-	1	1	9	13	21
Egyéb E.coli enteritis	2	1	1	12	13	17
Campylobacteriosis	61	57	71	875	1223	1158
Yersiniosis	1	3	2	9	17	31
Enteritis infectiosa	769	682	820	10537	11944	10262
Hepatitis infectiosa	10	5	12	137	118	204
AIDS	-	-	-	6	6	8
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	1	-	2	8	3
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	1	1	-	10	6	1
Scarlatina	279	210	77	2709	2080	1005
Morbilli	-	3	-	-	4	2
Rubeola	-	4	2	4	21	22
Parotitis epidemica	2	3	4	30	36	61
Varicella	1993	1546	1534	19562	18131	14973
Mononucleosis inf.	24	18	29	237	326	352
Legionellosis	-	-	1	3	5	24
Meningitis purulenta	7	9	6	75	73	81
Meningitis serosa	2	-	1	15	12	20
Encephalitis infectiosa	4	2	-	43	25	18
Creutzfeldt-J.-betegség	-	2	-	6	2	3
Lyme-kór	8	1	2	61	58	40
Listeriosis	-	-	-	1	1	2
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	2	1	5	8	4
Ornithosis	1	-	-	5	19	1
Tularemia	-	-	1	9	28	12
Tetanus	-	1	-	1	2	-
Vírusos haemorrh. láz	-	-	-	3	-	1
Malaria*	1	-	-	3	3	2
Toxoplasmosis	3	2	3	33	36	56

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2007.04.03.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

13/2007.sz. heti jelentés (weekly report)

(2007.03.26 – 2007.04.01.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	12	-	7	125	1	80	267	6	1	-
Baranya	4	-	7	47	-	4	90	-	-	-
Bács-Kiskun	6	1	-	45	-	14	61	2	1	-
Békés	1	-	4	33	-	4	163	1	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	-	-	3	35	1	2	96	1	1	-
Csongrád	7	-	3	47	-	16	89	2	-	1
Fejér	2	-	3	70	-	17	85	-	-	-
Győr-Moson-Sopron	4	-	7	26	-	20	107	-	1	2
Hajdú-Bihar	4	-	7	9	2	19	94	3	-	-
Heves	-	-	4	29	-	17	111	2	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	1	-	1	37	-	5	80	-	-	-
Komárom-Esztergom	1	-	2	26	-	10	90	-	1	-
Nógrád	-	-	1	21	-	1	77	1	-	-
Pest	5	-	1	50	2	43	255	-	1	-
Somogy	1	-	2	24	-	1	54	-	-	1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3	-	-	8	3	5	37	-	-	-
Tolna	4	-	1	48	-	-	38	-	1	-
Vas	4	-	1	28	-	9	59	4	-	1
Veszprém	-	-	5	41	1	9	76	-	-	1
Zala	1	-	2	20	-	3	64	2	-	2
Összesen (total)	60	1	61	769	10	279	1993	24	7	8
Előző hét (previous week)	39	2	65	739	9	238	2052	18	5	4

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2007.04.03.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Épinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „**Johan Béla**” Országos Közegészségügyi Intézet és a **Centers for Disease Control and Prevention (CDC)** a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az **Épinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;
www.antsz.hu/oek;

az **ÁNTSZ** dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Épinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujzag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Épinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Épinfo. Épinfo 2003; 1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:
dr. Falus Ferenc

Épinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:
Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:
Vizinger Ferenc